

POITRIMOL v. FRANCIJA

(Eur. Court H.R., 23. 11. 1993, Series A no. 277-A)

Septembra 1984 je pritožnik iz Francije odpotoval v Turčijo s svojima dvema otrokoma, nad katerima je imela skrbstvo njegova žena in ki jih je smel samo obiskovati. Žena je oktobra 1984 proti njemu podala kazensko ovadbo, ker ni vrnil otrok. V Francijo se ni vrnil, marca 1986 pa ga je kazensko sodišče v Marseillesu obsodilo na enoletno zaporno kazen in izdalo odredbo za njegovo aretacijo.

Njegov odvetnik se je pritožil zoper to sodbo. 10. septembra 1986 je pritožbeno sodišče za Aix-en-Provence preložilo obravnavo primera na 4. februar 1987 z odredbo, da se mora obtoženi privesti pred sodišče, saj naj bi bila za postopek njegova navzočnost nujna. Pritožnik se na obravnavi ni pojavil, prišel pa je njegov zagovornik. 25. februarja 1987 je pritožbeno sodišče odločilo, da pritožnik, za katerega so izdali odredbo za aretacijo in ki se je skrival, ne more pooblastiti zagovornika za svojo obrambo in zagovor. V skladu s 410. členom zakona o kazenskem postopku je po domnevno kontradiktorni obravnavi potrdilo sodbo, zoper katero je bila vložena pritožba.

21. decembra 1987 je Kasacijsko sodišče zavrnilo pritožbo o pravnih vprašanjih, ker oseba, ki se ni predala oblastem po izdaji zapornega naloga, ne more pooblastiti odvetnika za vlaganje pritožbe zoper obsodbo na osnovi pravnih vprašanj.

Na podlagi 1. in 3.(c) odstavka 6. člena Konvencije je gospod Poitrimol trdil, da ni imel poštenega sojenja in da so ga obsodili v njegovi odsotnosti, ne da bi imel njegov zagovornik priložnost podati zagovor ter da so mu onemogočili dostop do Kasacijskega sodišča, ker se po izdaji odredbe za aretacijo ni predal oblastem.

Postopki vodeni v odsotnosti obtoženega načeloma niso v neskladju s Konvencijo, če lahko obtoženi od sodišča, ki je slišalo njegov zagovor, naknadno dobi novo odločitev v zvezi z vsebino obtožbe glede dejanskih in pravnih vprašanj. V konkretnem primeru ni bilo treba odločiti, ali slednja zahteva velja tudi, ko se obtoženi odpove svoji pravici do navzočnosti in da se brani sam, ker je pritožnik nameraval za svoj zagovor pooblastiti odvetnika. Zato je bilo potrebno odločiti, ali gospod Poitrimol, ki se je odločil, da se na sodišču ne bo pojavil osebno, ostaja upravičen do „pravne pomoči po lastni izbiri“ v sklopu 3.(c) odstavka 6. člena.

Pravica vsakogar, ki je obdolžen storitve kaznivega dejanja, da ga brani zagovornik - po potrebi postavljen po uradni dolžnosti - je ena od temeljnih značilnosti poštenega sojenja, čeprav ni absolutna. Obtoženec ne izgubi prednosti te pravice samo zato, ker ni bil navzoč na glavni obravnavi. Potrebno je bilo odločiti, ali je Pritožbeno sodišče za Aix-en-Provence ravnalo prav, ko je Poitrimola prikrajšalo za to pravico, glede na dejstvo, da so ga na obravnavo pozvali osebno in da za svojo odsotnost ni podal nobenega veljavnega opravičila.

Na sojenjih je navzočnost obtoženih bistvena, zato lahko zakonodajalec poskuša preprečiti neupravičene odsotnosti. O načelnem stališču glede dopustnosti kaznovanja takih odsotnosti z neupoštevanjem pravice do pravne pomoči ni bilo treba odločati, saj je bilo v primeru Poitrimol izničenje te pravice na vsak način neustrezen ukrep, ki ga je prikrajšal za edino možnost zagovora obtožbe glede dejanskih in pravnih vprašanj na drugi instanci.

Po mnenju sodišča je bilo tudi neupoštevanje pritožbe o pravnih vprašanjih zaradi pritožnikovega bega nesorazmerna sankcija. V okoliščinah primera je preučitev pravnih temeljev, na osnovi katerih je Pritožbeno sodišče zavrnilo veljavnost pritožnikovih opravičil za odsotnost, s strani Kasacijskega sodišča nujna, ker je bilo od nje odvisno pooblastilo obdolženčevemu zagovorniku.

Sodišče s petimi glasovi proti štirim ugotavlja, da je prišlo do kršitve 6. člena Konvencije tako na Pritožbenem, kot tudi na Kasacijskem sodišču.